

Sprawozdanie z realizacji
Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na terenie Gminy Miasta Radomia lata 2016 – 2020
za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasta Radom na lata 2016 – 2020 został przyjęty do realizacji uchwałą Nr 257/2015 Rady Miejskiej w dniu 21 grudnia 2015 roku. Od wielu lat na terenie Radomia podejmowane są działania mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Powyższy Program stanowi interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, działające na poziomie gminnym. Niniejsze sprawozdanie stanowi wynik monitoringu **Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasta Radom na lata 2016 – 2020** za okres realizacji od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku. Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Miasta Radomia. Cel ten realizowany jest w oparciu o cele szczegółowe:

- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności usług.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów zawartych w Programie, wyznaczono i określono cztery podstawowe obszary wskazujące kierunki działania oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna.
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Profilaktyka i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze Gminy Miasta Radomia.
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn

i skutków przemocy w rodzinie poprzez współdziałanie w zorganizowanych kampaniach społecznych piętnujących przemoc w rodzinie oraz udostępnianie plakatów, ulotek broszur dotyczących przemocy w rodzinie.

- Opracowywanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Realizatorzy działań:

1. Komenda Miejska Policji w Radomiu

Policjanci Komendy Miejskiej w Radomiu przeprowadzają interwencje domowe na terenie miasta Radomia. W ich wyniku w 2020 roku w 563 przypadkach została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”. W znacznej większości przypadków sprawcami przemocy są właśnie mężczyźni.

Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Radomiu w roku 2020 wzięli udział w 4 dyżurach telefonicznych „Lini Braterskich Serc” w godzinach 18.00-22.00.

W celu realizacji „programu mającego na celu zniwelowanie stresu osób małoletnich dotkniętych problemem przemocy w rodzinie oraz przełamywania barier w środowiskach związanych ze zjawiskiem, celem rozbudowy i poszerzenia chęci mówienia o przemoc” w listopadzie 2020 roku w związku z organizowanymi na terenie jednego z Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych „19 Dniami Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Drogowskaz słów kilka o świadomym życiu” podczas spotkania policjanci zajmujący się procedurą „Niebieskie Karty” omówili z młodzieżą problem przemocy w rodzinie oraz przekazano maskotki z bezpłatnym numerem Telefonu Zaufania dla dzieci i Młodzieży 116 111, z którego może korzystać każda osoba dotknięta przemocą, jak również każda osoba, która jest świadkiem takiego zachowania.

2. Prokuratura Rejonowa Radom – Wschód i Prokuratura Rejonowa Radom – Zachód

W ramach codziennych dyżurów prokuratorskich, z uwagi na stan epidemiczny, prokuratorzy przyjmują telefonicznie interesantów i udzielają im pomocy w zakresie uregulowań prawnych oraz kierują do specjalistycznych ośrodków zajmujących się przemocą w rodzinie.

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W 2020 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostało zgłoszonych 272 osób. Przeprowadzono:

- 124 rozmów z osobami zgłoszonymi (pierwszorazowe)
- 148 rozmów z rodzinami osób zgłoszonych (pierwszorazowe).

Do leczenia zmotywowano 111 osób, 149 spraw zostało zawieszonych do pierwszej interwencji oraz 5 spraw zostało umorzonych, 74 osoby zostały skierowane na badania

przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, z czego biegłe sądowe wydały 11 opinii. W 38 przypadkach GKRPA skierowała wnioski do Sądu Rejonowego, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Radomiu:

- 6 wniosków o wgląd w sytuację rodziny,
- 32 wnioski o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.

61 ofiar przemocy w rodzinie było motywowanych do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy.

4. Kuratorzy zawodowi I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych oraz Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich

Kuratorzy na bieżąco przesyłali informacje o każdym sprawcy przemocy w rodzinie pozostającym w postępowaniu wykonawczym do Wydziału Prewencji Policji Miejskiej w Radomiu. Pozwalało to na uzyskanie informacji na temat rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie w Radomiu, tj. liczby sprawców, którzy zostali skazani na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania lub zostali warunkowo przedterminowo zwolnieni.

5. Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Radomiu

W 2020 roku były prowadzone działania mające na celu podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości wśród dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli, upowszechnienie informacji na temat zagrożeń związanych z przemocą w rodzinie oraz skutków prawnych związanych z naruszeniem przepisów prawa:

- propagowanie materiałów udostępnianych przez Fundację Dzieci Niczyje oraz Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia;
- systematyczne zajęcia z dziećmi z wykorzystaniem różnych zabaw mających na celu rozwijanie podstawowych umiejętności społecznych i dojrzałości emocjonalnej oraz umiejętności radzenia sobie z agresją i przemocą;
- rozpoznawanie środowiska rodzinnego wychowanków przedszkola poprzez wywiady i rozmowy z rodzicami oraz obserwacje;
- aktualizacja „Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez osoby dorosłe” funkcjonującej w placówce;
- podnoszenie kompetencji pedagogicznych rodziców, w tym zapoznanie z katalogiem pożądaných metod wychowawczych, podczas zebrań grupowych z rodzicami, za pośrednictwem strony internetowej przedszkola oraz komunikatora iPrzedszkole w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Oświatą;
- organizacja akcji edukacyjnej dla rodziców w związku z „Międzynarodowym Dniem Zapobiegania Przemocy w Rodzinie”;
- konsultacje i indywidualne rozmowy wspierające dla rodzin potrzebujących pomocy

- psychologiczno-pedagogicznej;
- uzyskanie certyfikatu rządowego programu „Przyjazna i bezpieczna szkoła-Chrońmy dzieci” na lata 2019-2021, której koordynatorem jest fundacja „Dajemy dzieciom siłę”;
 - stałe zajęcia z profilaktyki społecznej z elementami socjoterapii, których głównym celem była nauka rozróżniania emocji, nazywania ich, nabywanie umiejętności radzenia sobie ze złością, nauka poprzez zabawę;
 - opracowanie w zespołach klasowych Katalogu Niepożądanych Zachowań na terenie szkoły – promowanie właściwych reakcji na zachowania innych osób, norm zachowania, kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy;
 - realizacja programu „ Szkoła przyjazna rodzinie”;
 - realizacja spektaklu profilaktycznego „Kolczasta przyjaźń”- uświadamianie dzieciom praw i obowiązków;
 - wdrożenie programu własnego „Moje prawa ważna sprawa”;
 - realizacja programów: „Unplugged” elementy programu rekomendowanego profilaktyki uniwersalnej dotyczącej przemocy, „Kodeks Szkoły bez Przemocy”- wdrożenie zasad zachowania się uczniów w danej klasie, „Bądźmy poszukiwaczami autorytetów”- zajęcia dotyczące dyskryminacji i postaw społecznych , „Nie bo tak” - elementy kampanii PARPA;
 - „Zatrzymaj Przemoc” -Vademecum dla osób dotkniętych przemocą - informator COP Radom;
 - realizacja treści akcji profilaktycznej #TerazCzasNaCzytaniezDwukropkiem #TerazCzasNaCzytanie – realizacja zajęć poświęconych szeroko rozumianym zasadom bezpieczeństwa dziecka w oparciu o materiały udostępnione przez organizatora akcji;
 - uwrażliwienie nauczycieli na symptomy przemocy względem dziecka - ślady pobicia, siniaki, zasinienia, zadrapania na ciele;
 - spotkania dzieci z przedstawicielami KMP na temat cyberprzemocy;
 - udzielanie wsparcia psychologicznego osobom niezaranym życiowo;
 - udział pedagoga /psychologa szkolnego w spotkaniach grup roboczych powołanych w ramach Niebieskich Kart;
 - nauka wartości moralnych, mających ogromne znaczenie w rozwoju młodego człowieka oraz w zapobieganiu i przeciwdziałaniu zachowaniom problemowym;
 - monitorowanie zachowań uczniów, pod kątem frekwencji oraz osiągnięć i niepowodzeń szkolnych;
 - wspieranie nauczycieli i rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem nauki zdalnej;
 - wdrażanie i monitorowanie przestrzegania opracowanych procedur bezpieczeństwa obowiązujących w placówce;
 - oddziaływania profilaktyczne na lekcjach wychowawczych;
 - kontynuowanie idei Programu „Szkoła bez przemocy”;

- realizacja projektu „Nie Zmarnuj Swojego Życia” – RYMcerze;
- realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego „Spójrz inaczej” ;
- przystąpienie do kampanii społecznej „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” zainicjowanej przez Fundację „Po drugie”;
- udział dzieci przedszkolnych w ogólnopolskich konkursach plastycznych o tematyce związanej z uzależnieniami i zdrowym stylem życia;
- wspieranie nauczycieli i rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- upowszechnianie informacji na temat zagrożeń związanych z przemocą w rodzinie oraz skutków prawnych związanych z naruszaniem przepisów prawa;
- rozpoznawanie środowiska rodzinnego uczniów poprzez wywiady, rozmowy, obserwacje;
- opracowanie procedur postępowania w przypadku zdiagnozowania przypadku przemocy;
- lekcje wychowawcze dotyczące podniesienia świadomości młodzieży życia bez przemocy;
- propagowanie odpowiednich wzorców życia rodzinnego;
- realizacja tematyki przeciwdziałania przemocy zawartej w Szkolnych Programach Profilaktyczno-Wychowawczych;
- promocja właściwych wzorców życia;
- badanie ankietowe wśród młodzieży i ich rodziców dotyczące bezpieczeństwa w szkole i poza nią,
- Kącik Prawny;
- spotkania z przedstawicielami służb bezpieczeństwa, także online;
- stała współpraca z fundacją ABCXXICPCD;
- działalność anonimowej skrzynki Zaufania na terenie szkoły;
- systematyczna współpraca z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
- realizacja projektu w ramach Olimpiady Zwolnieni z Teorii na temat zdrowia psychicznego „Dwubiegunowi” – kampania informacyjna, webinarium z udziałem lekarza psychiatry;
- spotkania w ramach działalności Centrum Aktywności Lokalnej;
- udział w programach profilaktyki „Spójrz inaczej”, „O agresji inaczej”, „Naucz się mówić NIE”, „Nie jestem hejterem”, „Bezpieczny Internet”;
- projekcja filmu: Przemoc i agresja, jak się jej przeciwstawić;
- realizacja projektu w ramach Olimpiady Zwolnieni z Teorii na temat profilaktyki przemocy seksualnej „Nie dotykaj mnie” – kampania informacyjna, podcasty, zajęcia profilaktyczne z młodzieżą;
- propagowanie na stronach internetowych szkół materiałów Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę oraz Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia;
- informacje i plakaty dotyczące przemocy domowej umieszczone w widocznych miejscach na terenie szkoły, gabloty informacyjne;

- wskazywanie form i miejsc udzielania pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową – tablice i ulotki informacyjne;
- obecność w widocznych miejscach na terenie szkoły plakatów dotyczących przemocy i agresji, a także miejsc, do w których można się udać w razie problemów - „Niebieska Linia”, Telefon Zaufania Komendy Głównej Policji, Caritas Ośrodek Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ośrodki Interwencji Kryzysowej;
- zajęcia z uczniami na temat radzenia sobie z agresją i przemocą;
- uświadamianie rodzicom obowiązków wynikających z rodzicielstwa;
- udział wolontariuszy i opiekuna szkolnego wolontariatu w akcjach społecznych i charytatywnych;
- opracowanie i rozpowszechnienie wśród rodziców materiałów profilaktycznych o następującej tematyce:
 - Jak wspierać dzieci w okresie pandemii koronawirusa,
 - Jak spędzać czas wolny,
 - Jak wspierać dzieci w radzeniu sobie z lękiem i poczuciem zagrożenia,
 - Cała Polska czyta dzieciom,
 - Jak radzić sobie z trudnymi emocjami,
 - Jak wartościowo spędzić czas w domu z dzieckiem,
- omawianie spraw uczniów podczas spotkań Zespołów Wychowawczych;
- udział w programie profilaktyki przemocy wobec dzieci „Chrońmy dzieci”;
- zajęcia otwarte dla rodziców w celu obserwacji własnych dzieci, a co za tym idzie, ujednolicenie oddziaływań wychowawczych i edukacyjnych;
- organizacja konkursu szkolnego „Mamo, tato, porozmawiaj ze mną”;
- Skrzynki Bezpieczeństwa dla uczniów i rodziców działające na terenie szkół;
- prowadzenie bazy adresów placówek wspomagających w sytuacji problemu przemocy rodzinnej;
- zajęcia z przedstawicielami Policji nt. odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne i zagrożenia płynące z Internetu;
- realizacja Ogólnopolskiej Kampanii Społecznej pod hasłem „By powstał dom trzeba wiele troski. Nie pozwól mu się rozsypać” oraz kampanii profilaktycznej Pandemia Przemocy;
- kampania informacyjna dla rodziców „Rodzicu! Nie przegap szansy”;
- organizacja multimedialnego spotkania z policjantem pod hasłem „Bezpieczny dom”, dotyczącego przemocy w rodzinie i praw dziecka;
- obserwacja dzieci pod kątem znamion przemocy – bieżące monitorowanie funkcjonowania dzieci, ich zachowania, postępów edukacyjnych;
- wysyłanie pism do rodziców uczniów z wysoką absencją i wystąpienia o wgląd w sytuację rodzin do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego oraz do dzielnicowego;
- apel profilaktyczny skierowany do uczniów „Bezpieczeństwo w sieci” - kształtowanie bezpiecznych zachowań podczas korzystania z portali

- społecznościowych;
- monitorowanie środowisk wychowawczych uczniów umieszczonych w pieczy zastępczej;
 - przeprowadzenie zajęć psychoedukacyjnych na temat profilaktyki zachowań ryzykownych tzw. „Sekstingu” według programu i we współpracy z Fundacją „Dajemy dzieciom siłę”;
 - przeprowadzenie zajęć profilaktycznych według rekomendowanego programu profilaktycznego „Dobry wybór” we współpracy z organizacją „Poza schematami”;
 - prowadzenie mediacji wśród skonfliktowanych uczniów przejawiających zachowania agresywne;
 - przeprowadzenie ankiet „ Moje życie w klasie-szkole” ;
 - szkoła wpływa na poziom świadomości społecznej rodzin polskich i cudzoziemskich w celu przeciwdziałania przemocy przez: udostępnianie plakatów i broszur, numeru telefonu zaufania, indywidualne poradnictwo wychowawcze, wskazówki wychowawców i pedagoga szkolnego przekazywane rodzicom indywidualnie oraz podczas wywiadówek;
 - projekt „Punkt konsultacyjno-wspierający „Razem dla Rodziny” dla rodziców, opiekunów, nauczycieli, uczniów PSP 31” realizowany we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, ul. Kalińska 6;
 - realizacja pilotażowego programu umiejętności społecznych Program 14+;
 - webinarium dla rodziców - Jak budować bliskie relacje z dzieckiem?
 - współpraca ze świetlicą środowiskową ARKA;
 - omawianie z uczniami zasad bezpiecznego korzystania z Internetu oraz właściwego korzystania z aplikacji służących do zdalnego nauczania.
 - w ramach realizacji programu nauczania z poszczególnych edukacji nauczyciele uwzględniali tematykę dot. ochrony bezpieczeństwa, profilaktyki uzależnień (alkoholizm, narkomania), uzależnień od Internetu, hazardu, cyberprzemoc, fonoholizm itp. wśród dzieci i młodzieży, ochrony dziedzictwa narodowego, przeciwdziałania przemocy.

6. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Miasta Radomia

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Miasta Radomia wzorem lat ubiegłych zaplanował w dniach **23 - 27 marca 2020** roku kampanię „**Niebieski Tydzień**”, podczas którego prowadzona jest szeroka edukacja w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. W siedzibie Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy ul. Malczewskiego 20 b oraz w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy przy ul. Grabowej 17 codziennie w godzinach 8.00 – 15.00 dyżurują specjaliści psycholog, pedagog, pracownik socjalny oraz funkcjonariusz Policji, którzy zapewniają pomoc psychologiczną – pedagogiczną oraz prawną, udzielają informacji na temat procedury „Niebieskie Karty” oraz informacji na temat instytucji udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie na terenie Miasta Radomia. Z uwagi na wprowadzony stan epidemii COVID – 19 powyższe działanie zostało odwołane. Realizatorzy udzielali powyższej pomocy

w ramach swoich kompetencji przy zachowaniu rygorów sanitarnych wynikających z obowiązujących obostrzeń.

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Kierunki działań:

- Realizacja zadań przez Zespół Interdyscyplinarny Gminy Miasta Radomia.
- Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
- Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez finansowanie:
 - punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
 - Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
 - terapii indywidualnej i grupowej dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i rodzinnego,
 - lokalnego telefonu zaufania.
- Współpraca podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej.
- Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez tworzenie odpowiednich warunków przesłuchań, m.in. przyjazne pokoje.
- Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia w trybie art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Powyższe działania były realizowane przez:

1. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Miasta Radomia

W 2020 roku zaplanowane zostały cztery spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego w dniach 18 marca, 17 czerwca, 16 września i 2 grudnia. Z uwagi na stan epidemii COVID – 19 spotkania w dniach 18 marca i 2 grudnia zostały odwołane. Dwa pozostałe spotkania odbyły się w rygorze sanitarnym zgodnie z obowiązującymi w obecnym czasie obostrzeniami. Członkowie Zespołu starali się wspólnie wypracować lokalną strategię przeciwdziałania

przemocy w rodzinie, otrzymywali informacje o realizacji procedury, ilości powołanych grup roboczych, problemach związanych z realizacją procedury zgłaszanych przez członków grup roboczych, poruszano sprawy różne, dokonywano oceny skuteczności dotychczas podejmowanych działań, dokonywano ustaleń dotyczących zasad współpracy pomiędzy członkami grup roboczych. Podczas spotkania we wrześniu został przyjęty Aneks do Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miasta Radomia wprowadzający tryb postępowania Zespołu Interdyscyplinarnego i stałych grup roboczych z uwagi na wystąpienie sytuacji nadzwyczajnych, jak np. stan epidemii.

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu

Jednym z najważniejszych celów pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, których osoby i rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna jest udzielana ze szczególnym uwzględnieniem przypadków przemocy w rodzinie. Działania z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, obsługa techniczno – administracyjna Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miasta Radomia oraz realizacja procedury „Niebieskie Karty” w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej nadal podejmowane są przez Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy, w skład którego wchodzi koordynator, pracownicy socjalni i psychologowie. Do podstawowych zadań pracowników socjalnych należało prowadzenie pracy socjalnej w ramach, której pracownicy podejmowali czynności związane z udzieleniem wsparcia osobom doświadczającym przemocy. Praca socjalna w tym zakresie to przede wszystkim działania jakie podejmuje pracownik socjalny wywiązując się z uzgodnień dokonanych w trakcie pracy w grupie roboczej. Zadaniem pracowników socjalnych jest nie tylko monitorowanie środowiska w celu zapobiegania nieprawidłowości, ale również wzmocnienie jakiegoś udziału ofierze przemocy. Ponieważ MOPS jest jednocześnie placówką poradnictwa specjalistycznego do dyspozycji ofiar przemocy są również zatrudnieni psychologowie, którzy udzielali wsparcia i prowadzili indywidualne poradnictwo z osobami doświadczającymi przemocy. Z uwagi na stan epidemii COVID – 19 wszystkie działania były podejmowane z zachowaniem istniejących obostrzeń i reżimu sanitarnego. Pracownicy Zespołu pozostawali w stałym kontakcie telefonicznym z osobami doświadczającymi przemocy, organizowali spotkania grup roboczych w formie telefonicznych połączeń konferencyjnych z udziałem dzielnicowego i osób zainteresowanych, monitorowali rodzinę w jej miejscu zamieszkania.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2010 roku o przeciwdziałaniu przemocy i z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie **procedury „Niebieskie Karty”** oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” MOPS zapewniał obsługę administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego i realizował procedurę „Niebieskie Karty”.

W 2020 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie **630** formularzy „Niebieska Karta – A”, z czego:

- **611** procedur „Niebieskie Karty” zostało przekazanych do Stałych Grup Roboczych celem podjęcia stosownych działań;
- **10** procedur zostało przekazanych do gmin właściwych miejscowo ze względu na

miejsce zamieszkania pokrzywdzonych osób;

- w 9 przypadkach działania były podejmowane w ramach współpracy w oparciu o formularz „NK – D” z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Spośród 611 procedur „Niebieskie Karty” między innymi:

- 115 formularzy „Niebieska Karta - A” zostało przekazano do wykorzystania w działaniach podejmowanych w rodzinie w ramach już funkcjonującej grupy roboczej (ponownie podpisany formularz „Niebieska Karta – A” w trakcie pracy grupy roboczej);
- w 81 przypadkach została po raz kolejny wszczęta procedura „Niebieskie Karty” w rodzinie, pomimo już zakończonego postępowania;
- 9 procedur „Niebieskie Karty” zostało wszczętych wzajemnie przez członków rodziny;
- 31 procedur „Niebieskie Karty” dotyczyło przemocy wobec dzieci, w 53 przypadkach procedura „Niebieskie Karty” dotyczyła przemocy także dzieci obok osób dorosłych;
- 49 procedur „Niebieskie Karty” dotyczyło osób powyżej 67 roku życia.

Podmiotami wszczynającymi procedurę „Niebieskie Karty” w 2020 roku były:

- Policja – 563
- Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej – 38
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 1
- Oświata - 7
- Ochrona zdrowia – 2.

Zgodnie z Regulaminem Zespołu Interdyscyplinarnego przy Zespole ds. Przeciwdziałania Przemocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonują Stałe Grupy Robocze. W skład stałych grup roboczych wchodzi pracownik socjalny, psycholog, dzielnicowy, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciel oświaty, służby zdrowia, kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych instytucji, specjaliści w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Spotkania grup roboczych do 12 marca 2020 roku odbywały się w siedzibie Zespołu od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 – 15.30. Z uwagi na wystąpienie stanu epidemii COVID – 19, zgodnie z przyjętymi zmianami w Regulaminie Zespołu, spotkania grup roboczych są organizowane przy użyciu środków komunikacji w szczególności telefonicznego połączenia konferencyjnego, w którym uczestniczą pracownik socjalny, dzielnicowy oraz osoba zainteresowana. W 2020 roku odbyło się 880 spotkań grup roboczych, podczas których zostało wypełnionych:

- 358 formularzy „Niebieskie Karty – C”

- **256** formularzy „Niebieskie Karty - D”.

Zakończono **368** procedury „Niebieskie Karty”:

- **309** na skutek ustania przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy
- **59** wobec braku zasadności podejmowanych działań.

Art 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na pracownika socjalnego, obowiązek zabezpieczenia z rodziny dziecka w sytuacji zagrożenia jego zdrowia i życia. Decyzję taką pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem policji oraz lekarzem. W 2020 roku na podstawie art. 12 a zostało zabezpieczonych **15 dzieci z 8 rodzin**, w tym 10 dzieci zostało umieszczonych u innej osoby najbliższej niezamieszkałej wspólnie w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dn. 6 czerwca 1997 r. - Kodeks kary, 5 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Ponadto w 2020 roku MOPS w Radomiu obsługiwał telefon zaufania **Radomską Pomoclinię 800 900 007**. Od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30 dyżur pełnili specjaliści pracownik socjalny, psycholog, pedagog, prawnik, którzy udzielili **58** porad głównie dotyczących zagadnień związanych ze świadczeniami rodzinnymi, w dalszej kolejności przemocy, problemów z uzależnieniem członka rodziny i problemów z zakresu prawa.

3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radomiu

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radomiu realizował zadania związane z obszarem przemocy w rodzinie. Głównym zadaniem Ośrodka było pomaganie ofiarom przemocy domowej, polegające na podejmowaniu działań powodujących daleko idące zmiany wewnętrzne, które z kolei warunkują skuteczne, konstruktywne działanie i pożądane zachowania czy też zmiany życiowe. Jest to zadanie, które określa udaną pomoc czyli taką, która doprowadza do całkowitego ustania przemocy.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2020 roku zapewniał kompleksową pomoc, na którą składały się interwencja kryzysowa, terapia, konsultacje i poradnictwo. Do OIK wpłynęło 1064 spraw:

Kategoria spraw wnoszonych do Ośrodka	2020 rok
Przemoc fizyczna i psychiczna	876
Molestowanie seksualne	4
Alkoholizm	123

Sprawy rozwodowe	34
Sprawowanie opieki nad dziećmi	54
Komunikacja w rodzinie	17
Sprawy socjalne	21
Zaburzenia emocjonalne dzieci i młodzieży	87
Inne:	
• próby samobójcze	2
• dzieci pozostawione bez opieki	6
• ucieczki z domu nieletnich	15
• wyrzucenie z domu	3
• dopalacze	9
• handel ludźmi	13

Ośrodek prowadził działalność ambulatoryjną oraz hostelową przeznaczoną dla kobiet z dziećmi poszkodowanymi na skutek przemocy w rodzinie. Interwencja kryzysowa dotyczyła zatrzymania aktów przemocy, udzielenia bezpiecznej formy pomocy ofiarom, a w niektórych przypadkach łączyła się z odizolowaniem ofiary od sprawcy i umieszczeniem jej w części hostelowej Ośrodka. W 2020 roku w części hostelowej przebywało 6 kobiet i 5 dzieci.

W każdym z przypadków trafiających do Ośrodka niezmiernie ważnym było dostrzeżenie problemu, potraktowanie go jako źródła cierpienia, zagrożenia oraz dysfunkcji człowieka i rodziny. Z różnych form pomocy indywidualnej skorzystało 1427 osób:

- terapia psychodynamiczna - 14 osób;
- rozmowy terapeutyczne – 412 osób;
- porady prawne – 687 osób;
- porady psychopedagogiczne - 243 osoby;
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne – 71 osób.

Indywidualne sesje terapeutyczne prowadzone były w przypadkach, w których konieczna było dogłębna analiza psychologiczna obejmująca zachowania, sytuację, źródła problemu oraz wzmocnienie poczucia własnej wartości ofiary i przywrócenia równowagi psychicznej, bez których ofiara nie byłaby w stanie poradzić sobie korzystając jedynie z form wsparcia grupowego, czy też instytucjonalnego. Na problemy związane z przemocą w 2020 roku nałożyła się sytuacja związana z pandemią.

W 2020 roku OIK prowadził telefon zaufania **19288**, jak również obsługiwał w godz. 15.30 – 21.00 Radomską Pomoc Linię **800 900 007**. Zgłoszono 120 spraw. Specjaliści dyżurujący w Ośrodku udzielili porad dotyczących aktualnych i potencjalnych problemów

związanych z występowaniem przemocy w rodzinie. Ta forma pomocy jaką jest telefon zaufania okazuje się istotna z uwagi na anonimowość. Ponadto w wielu przypadkach jest pierwszym krokiem ze strony ofiar przemocy w poszukiwaniu profesjonalnej pomocy.

4. Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – Caritas Diecezji Radomskiej

Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Caritas Diecezji Radomskiej, realizował w 2020 roku następujące działania:

I. prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, na które składały się:

- poradnictwo i konsultacje psychologiczne/psychoterapeutyczne, które podjęło: 113 osób (w tym: 90 kobiet, 19 mężczyzn, 4 młodych ludzi) - pomogło osobom, które się zgłosiły w 2020 roku w oglądzie własnej sytuacji, także związanych z nią emocjonalnych i psychicznych przeżyć, dalej w ukierunkowaniu na właściwą formę pomocy adekwatną do możliwości i potrzeb osób, służyło podjęciu decyzji co do formy pracy tj. terapia wsparcia czy psychoterapia;
- poradnictwo i konsultacje prawne, które podjęło: 92 osoby (w tym: 68 Kobiet, 24 Mężczyzn) - pomogło osobom, które się zgłosiły w 2020 roku w rozeznaniu sytuacji prawnej dotyczącej problemu w jakim się osoby znalazły, posłużyło uświadomieniu osób co do przysługujących im praw, a także pokazało możliwości i środki prawne wyjścia z kryzysu, dodatkowo osoby zostały wsparte wiedzą prawną i mogły podjąć decyzję o podjęciu działań prawnych i zadbaniu o własną sytuację.

II. prowadzenie terapii, na które składały się:

- terapia wsparcia - wzmocniła możliwości osobiste osób, które zgłosiły się po taką pomoc w 2020 roku, dzięki temu mogły one wychodzić szybciej z roli ofiary i wprowadzać zmiany swojej sytuacji, osoby dzięki terapii wsparcia mogły także zmieniać swój stosunek do samych siebie na tyle by traktować siebie z szacunkiem i oczekiwać od innych traktowania z godnością, mogły także poczuć, że mają wpływ na zmianę sytuacji, w której tkwiły i podejmować te zmiany;
- psychoterapia (prowadzone metodą poznawczo-behawioralną, psychoanalityczną) - była procesem długotrwałej pracy, dzięki której osoby, które podjęły ten proces w 2020 roku, mogły dokonać wglądu we własne psychiczne funkcjonowanie i dostrzec przyczyny przeżywanych trudności emocjonalnych czy problemów z jakimi miały do czynienia od dawna bądź od jakiegoś czasu, ale w takich formach, że mocno utrudniały im życie i funkcjonowanie, udział w procesie psychoterapii posłużył temu, że u osób mógł się rozpocząć proces naprawiania skutków emocjonalnych i psychicznych spowodowanych przemocą oraz mogło nastąpić wzmocnienie ich osobistego funkcjonowania dzięki rozpoznaniu przyczyn, rozumieniu ich, wydobyciu się z obciążeń psychicznych oraz podjęciu kontroli nad własnym życiem, co powodowało, że osoby zaczynały czuć się zdrowiej.

Niewątpliwie zdrowienie osób czy ich lepsze funkcjonowanie przekładało się na sprawniejsze bycie w rodzinie, prawidłowe relacje w rodzinie oraz pełniejsze sprawowanie funkcji rodzinnych. Terapię wsparcia oraz długoterminową psychoterapię odbyło: 82 osób (w tym : 64 kobiety, 14 mężczyzn, 4 młodych ludzi)

Ogółem na przestrzeni 12 miesięcy 2020 r. z w/w form pomocy oferowanych przez Ośrodek dla osób z doświadczeniem przemocy skorzystało 205 osób, (w tym 158 kobiet, 43 mężczyzn, 4 młodych ludzi). Zespół specjalistów Ośrodka Wsparcia w 2020 roku poprowadził 1527 spotkań, w tym 1421 spotkania to sesje psychoterapeutyczne/sesje terapii wsparcia/poradnictwo psychologiczne, gdzie czas spotkania jest ustalony na 45-50 minut. Natomiast 106 to spotkania prawne w postaci konsultacji i poradnictwa, gdzie czas spotkania podyktowany jest potrzebą wniesioną przez osobę zgłaszającą sprawę, jednakże ok. 15-30 minut.

Realizacja w/w zadania publicznego w 2020 roku stanowiła ochronę i pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i przyczyniła się do specjalistycznego, profesjonalnego wsparcia mieszkańców naszego miasta, którzy z powodu różnych trudności emocjonalnych spowodowanych przemocą w rodzinie nie mogli czuć się zdrowo i bezpiecznie. Sięgając po pomoc rozpoznali możliwości wychodzenia z kryzysu, wsparli swoje osobiste umiejętności i zmotywowali się do tego by powodować dobry wpływ na swoje zdrowienie i dalsze godne życie. Jednocześnie warto podkreślić, że okres pracy Ośrodka w 2020 roku charakteryzowały dwie formy tj. od stycznia do 4 tygodnia marca w formie „kontakt na żywo” w gabinetach siedziby Ośrodka oraz od 4 tygodnia marca do grudnia w kontakcie on-line oraz telefonicznym z uwagi na pandemię covid 19 oraz wprowadzenie obostrzeń. Praca Ośrodka w pandemii pokazała różne trudności emocjonalne, z którymi osoby się zmagaly, a które były nieobecne w momencie gdy osoba podejmowała psychoterapię. Charakterystyczne było pojawienie się dużej skali lęku i odczuwanego stanu bycia w zagrożeniu, stanu strachu, a czasem nawet paniki związanej w wprowadzeniem ograniczeń. Osoby przeżywały przeróżne trudności i to wymagało większego zaangażowania w proces choćby w postaci stałego dbania by sesje ze strony pacjenta były zawsze możliwe. Generalnie uzyskane siły w toku procesu terapeutycznego oraz psychoterapeutycznego przyczyniły się do wzmocnienia osobistego w funkcjonowaniu emocjonalnym i psychicznym oraz społecznym. Zdecydowanie przestrzeń 12 miesięcy realizacji procesu terapii i psychoterapeutycznego w postaci cyklicznych cotygodniowych sesji dawała możliwość lepszego wypracowania zmiany i to bez względu na to czy była prowadzona w kontakcie na żywo czy też w kontakcie telefonicznym. I tak praca ta głównie służyła tworzeniu rozumienia sytuacji, w jakiej osoba się znajdowała. A możliwość stałego kontaktu z psychoterapeutą i odbywania cyklicznych sesji spowodowała zaistnienie oczekiwanych i wypatrywanych zmian. W efekcie prowadzonych działań osoby korzystające z dłuższego procesu miały zapewnione warunki dające przestrzeń do zwerbalizowania i odreagowania skumulowanego napięcia emocjonalnego, lęku i przerażenia powstałego na skutek doświadczania zarówno wcześniejszych sytuacji kryzysowych jak również spowodowanych zaistnieniem pandemii. Proces pomagania pozwolił osobom na wydobywanie się z opresji różnych stanów emocjonalnych i psychicznych, które w ich poczuciu zaburzały dalsze ich funkcjonowanie.

Wartością dodaną pracy Ośrodka w okresie pandemii było to, że nowa forma czyli telefonicznych sesji psychoterapeutycznych czy on-line nie tylko mocno zafunkcjonowała, ale także okazała się bezpieczną, bliską i niezwykle wzmacniającą osoby, u których pojawiały się różne stany emocjonalno – psychiczne spowodowane wystąpieniem zagrożenia oraz obostrzeniami. Z pewnością wartością okazało się to, że osoby same organizowały się, czyli we własnych warunkach, by mogły mieć regularne i cykliczne telefoniczne czy on-line sesje terapeutyczne czy psychoterapeutyczne. Ich starania zarysowały się w realizacji tego działania bardzo dużym dbaniem o to by sesje z ich strony były zawsze możliwe, co miało wpływ na ich osobiste zdrowienie.

5. Specjalistyczna Poradnia Rodzinna „Domowe Ognisko” w Radomiu

Specjalistyczna Poradnia Rodzinna „Domowe Ognisko” w Radomiu pomagała osobom, małżeństwom i rodzinom w wychodzeniu z kryzysowych sytuacji. Udzielała wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, prawnego. Prowadziła terapię indywidualną, małżeńską, rodzinną. Prowadziła także kursy, szkolenia i konferencje, ukazując wartość małżeństwa i rodziny w perspektywie dobra małżonków, dzieci i krewnych.

W ramach pracy w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej „Domowe Ognisko” w roku 2020 w bezpośrednich rozmowach udzielono 636 porad. Ponadto udzielono 30 porad drogą elektroniczną i około 90 porad drogą telefoniczną. Z porad skorzystało 328 osób, w tym 53 małżeństwa i 18 rodzin. Przeprowadzono 122 terapie indywidualne, 18 terapii rodzinnych. Zorganizowano 3 grupy wsparcia. Zorganizowano szkolenia i konferencje otwarte mające ukazać małżeństwo i rodzinę jako drogę rozwoju kobiety i mężczyzny oraz najlepsze środowisko rozwoju dzieci i młodzieży.

Głównymi problemami, z którymi spotykali się poszczególni specjaliści były:

- różnego rodzaju uzależnienia: alkohol, narkotyki, hazard, Internet,
- przemoc fizyczna, ekonomiczna, psychiczna, seksualna wobec współmałżonka, dzieci;
- nieradzenie sobie ze stresem,
- bezrobocie, bezradność w znalezieniu nowej pracy, złe relacje w pracy,
- bezdomność,
- niewłaściwa komunikacja między małżonkami, niewłaściwe relacje między rodzicami a dziećmi,
- wtrącanie się do małżonków osób trzecich, szczególnie rodziców i teściów,
- trudności w odbudowaniu relacji w rodzinie w czasie wychodzenia z kryzysów,
- zdrady i trudności w wychodzeniu z kryzysów po zdradzie małżeńskiej,
- problemy około rozwodowe,
- bezradność w budowaniu właściwych relacji między małżonkami i dziećmi,
- niedojrzałość psychiczna, emocjonalna do pełnienia ról małżeńskich i rodzicielskich,
- problemy wychowawcze w szkole,
- problemy związane z przebywaniem w domu w czasie epidemii COVID - 19.

6. Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN

Stowarzyszenie KARAN realizuje programy na rzecz rodzin, w których występuje przemoc. Podejmował działania w postaci indywidualnych konsultacji pedagogicznych, psychologicznych, rodzinnych, terapii uzależnień i współuzależnienia, psychoterapii indywidualnej, grupy rozwoju osobistego, warsztatów psychospołecznych, zajęć informacyjno – edukacyjnych. Najistotniejszym działaniem było zapewnienie dostępu do szeroko rozumianego poradnictwa specjalistycznego w obszarze zdrowia psychicznego, z którego mogły skorzystać osoby i rodziny wymagające wsparcia. Z uwagi na stan epidemii COVID – 19 i wprowadzane obostrzenia w sferze życia publicznego, działania zostały zrealizowane za pomocą teleporad i komunikatorów internetowych. Poprzez podjęte działania nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego i psychicznego beneficjentów, ograniczone zostało podejmowanie zachowań ryzykownych takich jak używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zminimalizowano zachowania agresywne.

7. Stowarzyszenie MONAR

Stowarzyszenie prowadzi poradnię dla osób uzależnionych i ich rodzin. Podczas prowadzenia terapii pacjenci otrzymują informację o negatywnych konsekwencjach stosowania przemocy. Poprzez psychoterapię uczą się kontroli nad agresywnymi zachowaniami, umiejętności prospołecznych. W poradni osoby uzależnione bądź członkowie ich rodzin uzyskiwali wsparcie w motywacji i podejmowaniu dalszych działań umożliwiających poprawę, jakości ich życia. Ponadto poradnia rozpowszechnia informacje o instytucjach i możliwościach otrzymania pomocy przez osoby doświadczające i stosujące przemoc. Z pomocy poradni skorzystało 65 osób, przeprowadzono 110 porad indywidualnych oraz 25 porad telefonicznych. Zrealizowano łącznie 150 godzin zajęć.

8. Stowarzyszenie „Kobiety dla Radomia”

Do Specjalistycznej Poradni Rodzinnej zgłosiło się 25 kobiet, ofiar przemocy domowej, które otrzymały wsparcie psychologiczne zarówno poprzez kontakt indywidualny, jak i telefoniczny – 40 teleporad. Z uwagi na stan epidemii COVID – 19 nie udało się utworzyć grupy wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą.

9. Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy parafii pw. św. Stefana w Radomiu

Parafia pw. św. Stefana w Radomiu przy ul. Idalińskiej 32 B od kilku lat w ramach współpracy z Gminą Miasta Radomia prowadzi Specjalistyczną Poradnię Rodzinną. Jednym z aspektów działania Poradni jest udzielanie pomocy osobom, które są ofiarami przemocy domowej, pozostają w toksycznych związkach i niekorzystnych środowiskach wychowawczych, a także ponoszą liczne negatywne konsekwencje tych relacji. W 2020 roku

do Poradni zgłosiły się 3 osoby z problemem przemocy, w tym jedno małżeństwo. Porad udzielali specjaliści z zakresu: prawa, terapii uzależnień, psycholog, pedagog.

10. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Radomiu przyjęła na terapię 972 pacjentów uzależnionych i 239 współuzależnionych. Udzielono 595 porad lekarskich, 103 porady psychologa i 8632 porad udzielonych przez terapeutę.

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunki działań:

- Opracowanie, realizacja oraz dofinansowywanie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Rozpowszechnianie informacji na temat podmiotów realizujących program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.
- Kierowanie wniosków do sądu o kierowanie osób skazanych za przemoc w rodzinie do udziału w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych.
- Monitoring udziału osób stosujących przemoc w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych, badanie skuteczności udziału w programie przez okres 3 lat.
- Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” przez uprawnione podmioty – Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.
- Realizowanie wyroków sądowych dotyczących przymusu leczenia osób uzależnionych, u których występuje zjawisko przemocy.
- Podejmowanie działań w zakresie izolacji sprawcy od ofiary poprzez zastosowanie środków zapobiegawczych w postaci nakazu opuszczenia lokalu, zakazu zbliżania się, dozoru policyjnego, tymczasowego aresztu.
- Skuteczna reakcja na ponowne stosowanie przemocy wobec najbliższych przez osoby uprzednio skazane przez sąd poprzez występowanie z wnioskiem do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo odwołania warunkowego zwolnienia.
- Współdziałanie pomiędzy służbami w zakresie wymiany informacji dotyczących monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.

Powyższe działania były realizowane przez:

Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radom na lata 2016– 2020 został przyjęty do realizacji uchwałą Nr 258/2015 Rady Miejskiej w dniu 21 grudnia 2015 roku. Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jaki funkcjonuje na terenie Gminy Miasta Radomia. Jego zadaniem jest uzupełnienie różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców.

Gmina Miasta Radomia w 2020 roku prowadzenie programów korekcyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie powierzyła **Mazowieckiemu Stowarzyszeniu Terapii i Readaptacji Społecznej „MASTERS”, ul. Struga 1**. Zajęcia korekcyjno - edukacyjne dla sprawców przemocy domowej w 2020 roku były realizowane w jednej edycji. W programie wzięło udział 10 sprawców przemocy domowej. Zajęcia obejmowały 12 sesji grupowych (42 godziny), a także 20 godzin konsultacji indywidualnych. Zajęcia odbywały się w X LO w Radomiu przy ulicy Prażmowskiego 37.

Celem prowadzonych zajęć było:

- uświadomienie sprawcy czym jest przemoc i jakie są formy przemocy,
- uzyskanie przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- rozpoznawanie przez uczestników sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy,
- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji,
- nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie,
- nauka korzystania z pomocy innych ,
- nauka umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć,
- praca ze złością.

Uczestnicy zajęć otrzymali wiedzę na temat tego, czym jest przemoc i jakie są jej formy. Pracowali nad uzyskaniem świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich. Uczyli się rozpoznawać i nazywać sygnały ostrzegawcze zapowiadające zachowania przemocowe. Każdy z uczestników pracował nad przygotowaniem indywidualnego „planu bezpieczeństwa” mającego zapobiegać użyciu siły i przemocy w przyszłości. Uczestnicy poznali i uczyli się nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie bez użycia siły i przemocy oraz partnerskiego układania stosunków w związku i w rodzinie. Otrzymali wiedzę i uczyli się konstruktywnego – wolnego od agresji – wyrażania trudnych uczuć (zwłaszcza złości). Uzyskali informacje na temat miejsc, w których można uzyskać specjalistyczną pomoc, jak się o taką pomoc zwracać i jak z niej w przyszłości korzystać. Najbardziej widoczne efekty oddziaływań psychokorekcyjnych przynosi systematyczna wielogodzinna edukacja osób stosujących przemoc w rodzinie, ich praca nad rozpoznawaniem własnych zachowań przemocowych, a zwłaszcza edukacja dotycząca norm prawnych i społecznych odnoszących się do relacji między ludźmi oraz konsekwencji ich naruszania poprzez przemoc. Jest to praca ze stereotypami – mitami - związanymi z przemocą, na których opiera swoje „alibi” sprawca. Miarą efektywności oddziaływań jest

stopień przepracowania przez sprawcę tych stereotypów, stopień ich dekonstrukcji pod wpływem oddziaływań korekcyjnych na forum grupy. Podobnie jak w latach ubiegłych, efekt zajęć był widoczny już po pierwszym miesiącu spotkań z grupą sprawców. Wiedza na temat przemocy i jej konkretnych form, jaką sprawca uzyskuje w pierwszym miesiącu zajęć, systematycznie koryguje jego przekonania na temat własnych zachowań. To, co uważał za „normalne” staje się na skutek przeprowadzonej korekty – przemocą i przestępstwem. Poczynając od drugiego miesiąca, można już mówić o pewnego rodzaju współpracy uczestników z terapeutami prowadzącymi zajęcia, obserwuje się u uczestników coraz większe zaufanie do prowadzących. Sprawca już nie zaprzecza przemocy, coraz rzadziej usprawiedliwia swoje zachowanie, zaczyna pracować nad swoimi problemami, bierze odpowiedzialność za własne zachowania przemocowe. Każdorazowy „nawrót” przekonań przemocowych, próba usprawiedliwiania aktu przemocy postawą ofiary, jest na bieżąco poddawana korekcji przez prowadzących zajęcia. Schematy mentalne sprawcy ulegają dekonstrukcji w obecności innych uczestników. Sprawca nie może już dłużej bronić swoich przemocowych przekonań. Praca nad przemocą polega na tym, że piętnuje się zachowania przemocowe, a nie osobę sprawcy. Odnoszenie się z szacunkiem do sprawcy, a jednocześnie konsekwentne potępienie dla przemocy jest modelowaniem u sprawcy postawy szacunku dla drugiego człowieka, gdy sprawca doświadcza tego szacunku w stosunku do siebie. Przekonuje się, że to nie on jest „zły”, lecz „złe” są jego zachowania. Przynosi to szybko efekty w postaci zaufania uczestników do nowo nabywanych przez nich umiejętności właściwego współżycia z ludźmi.

Ponadto działania wobec sprawców przemocy są podejmowane przez pozostałych partnerów:

1. Komenda Miejska Policji w Radomiu

W 2020 roku w odbywających się grupach roboczych, także w formie telefonicznego połączenia konferencyjnego, udział brali dzielnicowi, którzy na mocy aneksu do Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego zostali wyznaczeni do kontaktu z osobą stosującą przemoc (tzw. opiekun osoby stosującej przemoc). Dzielnicowi realizowali przydzielone im zadania, monitorowali sytuację w rodzinie, rozmawiali ze sprawcą przemocy informując o odpowiedzialności karnej. Na kolejnych spotkaniach grup roboczych przedstawiali spostrzeżenia dotyczące monitorowanej rodziny. Grupy robocze kierowały sprawców przemocy na zajęcia korekcyjno – edukacyjne prowadzone w ośrodkach terapeutycznych na terenie miasta Radomia. Ponadto do wszystkich jednostek i komórek podległych KMP w Radomiu zostały rozesłane Informatory danych teleadresowych instytucji i podmiotów realizujących oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, celem wykorzystania służbowego.

2. Prokuratura Rejonowa Radom – Wschód i Prokuratura Rejonowa Radom – Zachód

Realizując ustawowe zapisy podejmowała zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w toku prowadzonych postępowań o przestępstwo z art. 207 §1 kk,

w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie zastosowane zostały środki zapobiegawcze w postaci:

- nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym w 29 postępowaniach;
- zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego w 27 postępowaniach;
- zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym w 17 postępowaniach;
- tymczasowego aresztu w 7 postępowaniach.

W ramach działalności poza karnej zostało skierowane do sądu 5 wniosków o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Ponadto Prokuratury Rejonowej udostępniają dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także dane z zakresu realizowanych przez nie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. W tym zakresie Prokuratury Rejonowe współpracują z Prezydentem Miasta Radomia, który to podmiot przesyła do jednostek dane teleadresowe instytucji i podmiotów realizujących oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Kuratorzy zawodowi I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych

Kuratorzy zawodowi I i II Zespołu KSS wykonujący orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Radomiu w okresie od stycznia do grudnia 2020 roku realizowali zadania Programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radom poprzez:

- współpracę ze stowarzyszeniem „Masters”, które prowadziło programy korekcyjno - edukacyjne dla sprawców przemocy na terenie miasta Radomia, poprzez wymianę informacji, przekazanie wszystkim kuratorom zawodowym i społecznym informacji dotyczących terminów realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego w 2020 roku,
- kierowanie do udziału w zajęciach osób, wobec których sąd orzekł obowiązek probacyjny uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym lub skazanych za przestępstwa przemocy wobec najbliższych,
- monitorowanie przebiegu uczestnictwa poprzez wymianę informacji z osobami prowadzącymi zajęcia,
- występowanie do sądu z wnioskami w przedmiocie ustanowienia obowiązku uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych.

4. Areszt Śledczy w Radomiu

Od stycznia do grudnia 2020 roku w Areszcie Śledczym w Radomiu realizowano program edukacyjno – korekcyjny dla sprawców przemocy w rodzinie oparty na modelu *Duluth*, w którym uczestniczyło 16 osadzonych.

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomiu

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowała następujące działania wobec sprawców przemocy:

- **111 osób** zmotywowano do podjęcia leczenia odwykowego.
- **74 osoby** skierowano na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- Wystąpiono w **6 przypadkach** o wgląd w sytuację rodziny skierowane do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Radomiu.
- Skierowano **32 wnioski** do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Radomiu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.
- **50 sprawców** przemocy motywowano do udziału w programie korekcyjnym.

6. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radomiu

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radomiu realizuje zadania związane z obszarem przemocy w rodzinie. Świadczy pomoc ofiarom przemocy domowej polegającą na podejmowaniu działań powodujących daleko idące zmiany wewnętrzne, które z kolei warunkują skuteczne, konstruktywne działanie i pożądane zachowania czy też zmiany życiowe, mające na celu całkowite ustanie przemocy. Prowadzona interwencja kryzysowa obejmowała działalność ambulatoryjną i hostelową, prowadzono specjalistyczne poradnictwo, terapię, mediację. Ww. działania są podejmowane w stosunku do ofiar przemocy. Natomiast w stosunku do sprawców przemocy działania Ośrodka polegają na:

- informowaniu o konsekwencjach działań przemocowych,
- informowania organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Radomiu, III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny,
- kierowaniu sprawców celem podjęcia leczenia odwykowego.

7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku MOPS w Radomiu zajmuje się obsługą administracyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miasta Radomia. Przy Zespole ds. Przeciwdziałania Przemocy funkcjonują **Stałe Grupy Robocze, których spotkania w warunkach epidemii odbywają się w formie telefonicznych połączeń konferencyjnych z udziałem pracownika socjalnego, dzielnicowego i osoby zainteresowanej.** Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245) osoby podejrzane o stosowanie przemocy są wzywane przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do zgłoszenia się na posiedzenie grupy roboczej. Aneks do Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego upoważnił Naczelników Wydziałów Prewencji do wystosowywania powyższych wezwań na spotkania. Większość osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie nie zgłasza się na spotkania. Członkowie grupy roboczej nadal nie dysponują żadnymi narzędziami

pozwalającymi na zmobilizowanie sprawcy do udziału w spotkaniach, a tym bardziej do podjęcia działań, ustalanych w ramach indywidualnych planów pomocy rodzinie, jak podjęcie leczenia odwykowego czy udział w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

8. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia

Poradnia realizuje program terapii dotyczący sprawców przemocy oraz ofiar przemocy podczas sesji indywidualnych i grupowych. Na zajęciach grupowych z destrukcji pacjenci otrzymują wiedzę o zjawisku przemocy, omawiane są indywidualne przypadki. Poradnia na terapię przyjęła 972 pacjentów uzależnionych i 239 współzależnionych, którym udzieliła 8632 porady.

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- Opracowanie i realizacja szkoleń kierowanych do służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia.
- Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – superwizja, coaching, grupy wsparcia, pomoc psychologiczna.

Powyższe działania były realizowane przez:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu

Pracownicy socjalni Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy z uwagi na obostrzenia wynikające ze stanu epidemii uczestniczyli w szkoleniu online z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.

2. Komenda Miejska Policji w Radomiu

Policjanci w 2020 roku uczestniczyli w video-konferencjach dotyczących „Realizacji zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”. W lipcu 2020 roku spotkania online przeprowadzono dla wszystkich jednostek, komórek i wydziałów organizacyjnych podległych Komendzie Miejskiej Policji w Radomiu. Tematem szkoleń było wejście w życie ustawy z dnia 30 kwietnia 2020 roku o zmianie ustawy – **Kodeks postępowania**

cywilnego oraz niektórych innych ustaw, na podstawie, której Policja otrzymała nowe uprawnienia w zakresie możliwości wydania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie **nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia** lub zastosowania **zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia**. Jest to nowe „narzędzie”, które będzie można wykorzystać w reakcji na zjawisko przemocy w rodzinie. Wspomnieć należy, że „nakaz” lub „zakaz” nałożony przez funkcjonariusza będzie obowiązywał przez okres 14 dni, z możliwością przedłużenia czasu jego obowiązywania przez sąd. W tym czasie osoba dotknięta przemocą w rodzinie będzie mogła podjąć decyzję o dalszym sposobie postępowania, w tym o możliwości złożenia żądania, by sąd zobowiązał osobę stosującą przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub nakazania zbliżania się do mieszkania i jego otoczenia, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*. Zaznaczyć należy, że mimo odmowy przyjęcia takiego nakazu lub zakazu przez osobę stosującą przemoc w rodzinie, doręczenie zobowiązania uważane będzie za dokonane. Wraz z nadaniem nowego uprawnienia Policji należy wspomnieć, że ustawodawca przewidział sankcje dla osób, które nie będą stosować się do wydanego m. in. przez Policję zakazu i nakazu. Nowelizacja ustawy z dnia 20 maja 1970 roku – *Kodeks wykroczeń* – zakłada bowiem dodanie nowego typu czynu zabronionego (art. 66b kw), przewidującego karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny za niezastosowanie się do wydanego m. in. Policję, nakazu i zakazu. Jednocześnie dla wzmocnienia skuteczności tego rozwiązania, przewidziano nowelizację ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku – *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* polegającą na **zastosowaniu trybu przyspieszonego wobec sprawców tego wykroczenia**.

3. Kuratorzy zawodowi I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych oraz Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich

Kuratorzy byli uczestnikami szkoleń online z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Radomiu

Pracownicy oświaty brali udział w szkoleniach:

- cykl szkoleń tematycznych z zakresu psychoedukacji dla rady pedagogicznej;
- szkolenia rad pedagogicznych związane z problemem przemocy w rodzinie, np. „Nastolatek w strefie napięć w domu i w szkole”, „Pomiędzy pedagogiką, a neurobiologią”;
- udział pedagogów i psychologów w ogólnopolskich konferencjach: „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem” i „Ostrożnie – dziecko! Profilaktyka krzywdzenia dzieci”.
- kampania profilaktyczna Pandemia Przemocy kierowana do uczniów i rodziców,
- grupa wsparcia dla psychologów i pedagogów szkolnych;
- przeszkolenie rady pedagogicznej na okoliczność symptomów występowania

problemu przemocy w rodzinie wśród uczniów.

- szkolenie pracowników administracji i obsługi w zakresie dotyczącym obserwacji sytuacji niepokojących, które mogą mieć związek z przemocą w rodzinie – zapoznanie z procedurami bezpieczeństwa.
- Udział pedagogów/psychologów/wychowawców/nauczycieli w poniższych konferencjach, seminariach, szkoleniach, webinarach (również on-line):
 - Asertywność w pracy nauczyciela. Jak budować autorytet i dobre relacje z uczniami?.
 - Procedura Niebieskiej Karty – jak interweniować?.
 - Jak wspierać rodziców w kryzysie psychicznym ich dziecka.
 - Współpraca rodzic – terapeuta.
 - Dziecko Pokrzywdzone Przystępstwem.
 - Nastolatek w strefie napięcia.
 - Uczeń z depresją w szkole.
 - Wojna światów, czyli co z tym nastolatkiem? Neurobiologia dorastania.
 - Jak rozmawiać z dziećmi o sytuacjach kryzysowych.
 - Daj szansę kłótniom dzieci w duchu Porozumienia bez Przemocy.
 - Jak wspierać osoby w kryzysie psychicznym.
 - Współzależnienie jako pułapka psychologiczna.
 - Uwaga i współczucie w relacjach z innymi oraz z samym sobą.
 - Korygowanie trudnych relacji z rówieśnikami, rodzicami i ze środowiskiem.
 - NVC - Porozumienie bez przemocy.
 - Jak zadbać o bezpieczeństwo psychiczne ucznia w sytuacji zwiększonego stresu, lęku i izolacji w domu – wytyczne dla wychowawców, psychologów i pedagogów.
 - Zagrożenia dla prawidłowych relacji: uczeń-nauczyciel-rodzic.
 - Uwaga w czasie pandemii.
 - Jak wspierać nastolatka w czasie izolacji.
 - Dobre praktyki w czasie nauczania zdalnego.
 - Jak rozpoznać i pomóc osobie w kryzysie suicydalnym.
 - Pierwsza pomoc emocjonalna.
 - Wsparcie psychologiczne w czasie pandemii.
 - Nauka na odległość.
 - Rola pracowników oświaty w promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zachowaniom autodestrukcyjnym młodzieży.
 - Jak rozmawiać z trudnym rodzicem.

Wpływ pandemii na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży .

- Jak poradzić sobie z trudnościami emocjonalnymi – społecznymi uczniów po powrocie do szkoły.
- Jak uchronić dziecko przed używkami.
- Inteligencja oddechu.
- Jak wspierać dzieci w czasie Covid-19.
- Bezpieczni w sieci.
- Współczesny wymiar bezpieczeństwa w szkołach i placówkach w okresie pandemii.
- Empatia dla siebie – czyli o radzeniu sobie ze stresem okiem psychologa.
- Funkcjonowanie dziecka/nastolatka w czasie epidemii.

- Przegląd zagrożeń dla emocji i psychiki współczesnego świata.
- Od złości do samodzielności, czyli jak poradzić sobie z trudnymi zachowaniami dziecka w ujęciu Pozytywnej Dyscypliny”
- Jak skutecznie motywować dzieci?
- Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.
- Złość nastolatków – emocjonalne tornado i remont w mózgu.
- Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży online- seksting i uwodzenie dzieci w Internecie.
- Co Internet robi z nastolatkiem, a może co nastolatek robi z Internetem.
- Z nastolatkiem w domu i w e-szkole.
- Współczesny wymiar bezpieczeństwa w szkołach i placówkach w okresie pandemii.
- Jak radzić sobie z kompleksami, strachem, poczuciem gorszości.
- Rola pracowników oświaty w promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zachowaniom autodestrukcyjnym młodzieży.
- Zagrożenia dla prawidłowych relacji: uczeń-nauczyciel - rodzic.
- Wsparcie psychologiczne w czasie pandemii.
- Przegląd zagrożeń dla emocji i psychiki współczesnego ucznia.
- Specyfika pracy z uczniem z opozycyjno-buntowniczymi zaburzeniami zachowania;
- Budowanie relacji z rodzicami w przedszkolu.
- Zachowania agresywne u dzieci.
- Jak rozmawiać z dziećmi o sytuacjach kryzysowych.
- Co mówią rysunki przedszkolaków.
- Gdy dziecko się złości, mści, przeżywa, bije.
- Znaczenie złości przedszkolaka.
- Żyj pełnią życia bez uzależnień.
- Jak wzmocnić odporność psychiczną w czasach niepewności.
- Szybka izolacja sprawców przemocy.
- Oswoić lęk – praca w pandemii.
- Molestowanie seksualne dzieci i dorosłych - ciemna liczba przestępstw.

Podsumowanie

Rok 2020 przyniósł trudny czas epidemii COVID – 19 i wprowadzanych w związku z tym obostrzeń i ograniczeń, w tym całkowitego lockdownu, kiedy została ograniczona do minimum aktywność społeczna mieszkańców Polski. Zamknięcie w domach, ograniczenia wprowadzone w działalności służb, zdalna nauka uczniów stawiała osoby doznające przemocy w jeszcze trudniejszej sytuacji. Lękowi przed zarażeniem koronawirusem, jaki towarzyszył całemu społeczeństwu, osobom doznającym przemocy dodatkowo towarzyszył strach przed działaniami sprawcy. Niemniej dla służb odpowiedzialnych za pracę i wsparcie rodzin doznających przemocy, pomimo wprowadzonych ograniczeń, był to czas intensywnych działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Należało wypracować nowe modele kontaktu i pracy z rodzinami doznającymi przemocy, zarówno osobami pokrzywdzonymi, jak i sprawcami przemocy, tak by działania poszczególnych podmiotów zapewniły szybką, kompleksową i profesjonalną pomoc. Dlatego

wykorzystywano do powyższego wszelkie możliwe środki kontaktu zdalnego, ograniczającego kontakt bezpośredni.

Skuteczna pomoc ofiarom przemocy domowej możliwa jest tylko w przypadku zintegrowanego działania różnych służb i instytucji. Profesjonalna pomoc świadczona w 2020 roku to przede wszystkim oddziaływanie terapeutyczno-wspierające, które były skierowane do osób będących w trudnej sytuacji kryzysowej spowodowanej przemocą ze strony najbliższych. Do zrealizowania przez instytucje świadczące pomoc osobom dotkniętym przemocą domową form pomocy (m. in. poradnictwo prawne, psychologiczne, terapia indywidualna) wykorzystano zdalne środki komunikacji, by mogły się przekładać na tworzenie lepszej jakości życia osób, które korzystały z oddziaływań terapeutyczno-wspierających. Można stwierdzić, że tak realizowane działania zmniejszyły poczucie osamotnienia i bezradności wielu osób zgłaszających się po pomoc, co oznacza, że zniwelowały zagrożenie ich wykluczeniem społecznym. Usystematyzowanie działań, wypracowanie nowych adekwatnych do stanu epidemii narzędzi pracy, wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych w zakresie izolacji sprawcy od ofiary dało możliwość dokonywania prawidłowej oceny, zwiększając tym samym się skuteczność udzielanej pomocy.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia, pomimo ograniczeń epidemiologicznych realizowane były na wszystkich niezbędnych poziomach. Mimo ograniczeń wynikających z COVID-19 rodziny doznające przemocy nie zostały pozostawione same sobie, otrzymują pomoc i wsparcie, stosownie do potrzeb i wymogów epidemiologicznych. Na terenie Radomia funkcjonuje szeroko rozwinięta sieć instytucji, które nawet w sytuacji ograniczenia aktywności w życiu społecznym, zapewniają wszechstronną, profesjonalną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Decyzje podejmowane podczas spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego przyczyniły się do poprawy współpracy między poszczególnymi elementami systemu. Należy kontynuować realizację dotychczasowych zadań poprzez opracowanie na kolejne lata Programu, zawierającego działania, mające na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy, upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie w celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Opracowując Program należy uwzględnić zadania zawarte w projekcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przygotowanego jedynie na 2021 rok z uwagi na realia epidemii, jak i planowane zmiany w uregulowaniach prawnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.